

Ostatnim referującym był ks. prof. H. Wójtowicz, który wystąpił z odczytem: *Iuvenus, „Evangeliorum libri quattuor”*. Była to prezentacja własnego przekładu, bogato egzemplifikowana tekstem łacińskim wraz z obszerną analizą metryczną poszczególnych wersetów.

Na zakończenie obrad przewodniczący Sekcji – ks. prof. Henryk Wójtowicz złożył serdeczne podziękowanie organizatorom spotkania na ręce rektora WSD – ks. dra Janusza Lewandowicza. Omówiono także bieżące sprawy naszej Sekcji oraz ustalono, że następne spotkanie odbędzie się w dniach 9-11 IX 2002 roku w WSD w Tarnowie.

Helena Błazińska – Lublin, KUL

3. BISKUP I JEGO ROLA W KSZTAŁTOWANIU MIASTA PÓŻNOANTYCZNEGO

(V Dni Kazimierskie, Kazimierz n. Wisłą, 5-7 X 2001)

Piątę z cyklu organizowanych przez Katedrę Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej KUL Sympozjów Kazimierskich poświęconych kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa odbyło się w Kazimierzu nad Wisłą w dniach 5-7 października 2001 roku. Tematem spotkania był tym razem **Biskup i jego rola w kształtowaniu miasta późnoantycznego**. Wprowadzeniem do obrad było wystąpienie ks. prof. Antoniego Dębińskiego (Zakład Prawa Rzymskiego, KUL) na temat: *Biskup i życie gminy chrześcijańskiej*. Następnie przedstawiono szereg referatów, w których autorzy (historycy, archeolodzy, historycy sztuki i patrolodzy) prezentowali inicjowaną przez biskupów działalność budowlaną w miastach Zachodu (m.in. w Rzymie – dr hab. Bożena Iwaszkiewicz – Wronikowska, Mediolanie – dr Kazimierz Ilski, w Noli – ks. prof. Jerzy Pałucki, w Arles – ks. prof. Antoni Żurek, w Tomis – dr Halina Gajewska) i Wschodu (w miastach Armenii – dr Daniel Próchniak, w Egipcie na wyspie File – dr Ida Ryl-Prejbisz), a także kontekst historyczny, w jakim ta działalność miała miejsce (m. in. na terenach naddunajskich – dr Lech Trzcionkowski, w Galii – mgr Marcin Pawlak, w Nubii – mgr Bożena Rostkowska). Uczestnicy symposium zobaczyli przykłady późnoantycznych kościołów biskupich i usłyszeli o problemach badawczych z nimi związanych (w Efezie – prof. Elżbieta Jastrzębowska, w miastach Prowansji – mgr Maria Stanek, w Novae – dr Zygmunt Kalinowski, w Hippos i Diocezarei – prof. Jolanta Młynarczyk, w Hermopolis – dr Jan Stanisław Partyka i dr Marek Barański). Mieliśmy też możliwość zagłębienia się w ikonograficzne rozważania na temat mozaiki z Rawenny z przedstawieniem biskupa Apolinarego (mgr Józef Cezary Kałużny), obejrzenia galerii portretów biskupich nubijskich (dr Małgorzata Martens-Czarnecka) i poznania najnowszych rezultatów prac wykopalisk na stanowisku w Sinada koło Starej Dongoli, identyfikowanym z siedzibą arcybiskupów Nubii (dr Bogdan Żurawski). Poruszono także problem niszczenia przez chrześcijan rzeźb wypełniających miejsca publiczne antycznych miast (prof. Ilona Skupińska-Løvset). Interesującym uzupełnieniem zasadniczego tematu obrad były wystąpienia prezentujące nowe interpreta-

cje zabytków na Kôm el-Dikka w Aleksandrii (prof. Zsolt Kiss, prof. Adam Łukasiewicz), jak również prowadzone obecnie, jeszcze nie opublikowane, badania nad różnymi zagadnieniami z dziedziny sztuki późnego antyku (mgr Małgorzata Kozłowska, mgr Magdalena Łaptas). Większość wygłoszonych referatów zostanie opublikowana w III tomie wydawanych przez Katedrę Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej KUL i TN KUL *Sympozjów Kazimierskich*.

Kolejne, szóste już, Sympozjum Kazimierskie zamierzamy zorganizować początkiem maja 2003 roku. Tematem obrad będą *Męczennicy w świecie późnego antyku*. Chcielibyśmy przyrzeć się prześladowaniom, w których śmierć z powodu wyznawanych poglądów ponieśli nie tylko chrześcijanie (katolicy i heretycy), ale również Żydzi i poganie, a także poznać różne formy i miejsca kultu męczenników, jakie występowały w interesującym nas okresie.

Bożena Iwazkiewicz-Wronikowska – Lublin, KUL

4. SYNODY ZACHODNIE OD III DO V WIEKU (XXX Dni Augustiańskie Rzym, 3-5 V 2001 r.)

W dniach od 3 do 5 maja 2001 r. pod patronatem włoskiego Prezydium Rady Ministrów odbyło się w rzymskim Instytucie Patrystycznym «Augustinianum» międzynarodowe spotkanie naukowe na temat: *Synody zachodnie od III do V wieku (I concili occidentali seculi III-V)*. Sympozjum było XXX już z kolei Dniami Augustiańskimi, które zgromadziły wielu badaczy starożytności chrześcijańskiej z kościelnych i państwowych uniwersytetów oraz wyższych uczelni m.in. z Anglii, Argentyny, Austrii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Portugalii, Szwajcarii, Węgier, Włoch i USA. Z polskich patrologów byli obecni: ks. prof. dr hab. Antoni Żurek, jako przedstawiciel Wydziału Teologicznego w Tarnowie, oraz niżej podpisany, jako reprezentant Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu w Rzymie. Należy także wspomnieć częściowy udział polskich księży studiujących w Wiecznym Mieście.

Sympozjum otworzył rektor Instytutu Patrystycznego «Augustinianum» o. prof. Angelo Di Berardino OSA. Następnie odczyt inauguracyjny wygłosił prof. Elio Dovere z Uniwersytetu w Cagliari w Sardynii: *Diritto romano e prassi conciliare*. Podczas przedpołudniowego spotkania pierwszego dnia sympozjum wygłoszono jeszcze dla wszystkich uczestników dwa dłuższe odczyty: Manlio Simonetti (Rzym), *Il concilio, il papa e l'imperatore*; Yves-Marie Duval (Paryż), *Sur la réunion du concile d'Aquilée de 381*, oraz następujący komunikat: Peter Bruns (Bamberg), *Westliche Synoden im Spiegel östlicher Überlieferung*.

Podczas obrad, odbywających się równoległe w dwóch sekcjach (A i B), wygłoszono około 40 referatów (25-30 min.) i komunikatów (15 min.). Nie będziemy poruszać szczegółowo omawianych zagadnień, gdyż wygłoszone odczyty ukażą się drukiem na wiosnę 2002 r. w serii wydawniczej Instytutu Patrystycznego «Studia Ephemeridis „Augustinianum”». Chcąc jednak przybliżyć tematykę przedstawionych na sympozjum odczytów, podamy teraz jedynie ich tytuły.